

Rapport

Datum: 29 maart 2005

Rapportnummer: 2005/091

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Directeur van de Voedsel en Waren Autoriteit van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hem bij brief van 6 april 2004 heeft laten weten niet aansprakelijk te zijn voor de schade die hij stelt te hebben geleden als gevolg van het niet tijdig afgeven van het voor transport van het paard van zijn dochter naar Frankrijk benodigde gezondheidscertificaat.

Beoordeling

I Bevindingen

1. Ten behoeve van de uitvoer van een paard naar Frankrijk diende verzoeker op 28 augustus 2003 een aanvraag in voor een exportkeuring van het paard bij de Voedsel en Waren Autoriteit, onderdeel van de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees, (hierna ook; VWA/RVV). De keuring werd verricht door een keuringsdierenarts (hierna ook; de arts) van de VWA/RVV op 3 september 2003 van 16.00 tot 16.15 uur op het bedrijf van verzoeker in aanwezigheid van verzoeker. Hoewel daarbij door de keurend arts het gezondheidscertificaat werd ingevuld en ondertekend, overhandigde de arts dit certificaat abusievelijk niet aan verzoeker maar stopte dit in zijn tas. Toen de arts dit de volgende morgen bemerkte, is hij naar het bedrijf van verzoeker gereden om het certificaat alsnog af te geven. Hij arriveerde daar om 09.00 uur, maar verzoeker was toen al met het paard vertrokken naar Frankrijk. Na een telefoongesprek tussen de arts en verzoeker heeft de arts het certificaat bij een medewerker op het bedrijf achtergelaten.
2. Verzoeker werd op 4 september 2003 bij de grensovergang van België naar Frankrijk gearresteerd wegens het ontbreken van het voor de uitvoer van het paard vereiste gezondheidscertificaat. Tevens werd het paard in beslag genomen en moest verzoeker een boete van € 1000 contant betalen. Om alsnog naar zijn eindbestemming te kunnen afreizen heeft verzoeker het gezondheidscertificaat per koerier vanaf zijn bedrijf in Nederland naar de politiepost Lezennes in Frankrijk laten brengen en kon verzoeker, nadat een keuringsdierenarts van de Franse veterinaire dienst een controle op het paard had uitgevoerd, zijn weg vervolgen.
3. Bij brief van 22 september 2003 stelde verzoeker de VWA/RVV aansprakelijk voor de door hem geleden schade. De claim bedroeg € 1.438,97, zijnde € 1000 boete en € 438,97 koerierskosten. Voorts liet verzoeker weten een eventuele naheffing op de boete en de kosten van zijn advocaat te zijner tijd bij de VWA in rekening te zullen brengen.
4. De Directeur van de Voedsel en Waren Autoriteit wees de claim bij brief van 5 april 2004 als volgt af:

“...Afgezien van het gegeven dat de VWA/RVV de juiste certificaten hoort af te geven, rust op degene die het betreffend dier wil uitvoeren de verantwoordelijkheid om te verifiëren of de juiste certificaten zijn afgegeven en of ze volledig zijn ingevuld. Een controle op de juistheid van het gezondheidscertificaat is in uw eigen belang en leidt ertoe dat eventuele onjuistheden in een zo vroeg mogelijk stadium ontdekt kunnen worden en kunnen worden hersteld. Eventuele kosten die voortvloeien uit dergelijke onjuistheden zijn dan ook voor eigen rekening.

Aangezien u tijdens de keuring aanwezig was, heeft u kunnen zien dat de VWA/RVV-keuringsdierenarts een gezondheidscertificaat heeft ingevuld. Nu de VWA/RVV-keuringsdierenarts abusievelijk heeft nagelaten het certificaat aan u te overhandigen, had u de verantwoordelijkheid om, voordat u met het paard richting Frankrijk vertrok, na te vragen waar het certificaat was gebleven. U dient als exporteur van het paard ervan op de hoogte te zijn welke documenten nodig zijn voor de export van het dier en dient tijdens de export in het bezit te zijn van deze documenten. Ik neem aan dat u ook op de hoogte bent van de vereisten voor export naar een lid-staat nu u bij de VWA/RVV een aanvraag voor een exportkeuring had ingediend.

Van enige onrechtmatige gedraging aan de zijde van de VWA/RVV is in het onderhavige geval niet gebleken.

Gelet op vorenstaande kom ik tot de conclusie dat de VWA/RVV niet aansprakelijk is voor de door u beweerdelijk geleden schade en eventuele aanvullende schade en wijs ik uw claim af. Ook anderszins zie ik geen reden om tot vergoeding van de schade over te gaan...”

5. In zijn verzoekschrift aan de Nationale ombudsman stelde verzoeker dat de arts tijdens het met hem gevoerde telefoongesprek had gezegd dat hij rustig naar de grens kon rijden en dat, mocht verzoeker aldaar moeilijkheden krijgen, hij wel uitleg zou geven en het gezondheidscertificaat zou faxen. Als de arts hem had gewaarschuwd dat hij kon worden gearresteerd omdat hij dit document niet bij zich had, had hij kunnen terugkeren en was hij niet gearresteerd, aldus verzoeker.

6. In reactie op de klacht liet de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit onder meer weten dat tijdens het telefoongesprek met verzoeker was gebleken dat verzoeker de grensovergang tussen België en Frankrijk naderde en niet voornemens was terug te keren. De arts had desgevraagd aangegeven verzoeker geen advies te kunnen geven omtrent eventuele problemen bij de grens, doch had wel aangeboden om telefonisch een verklaring af te leggen aan de Franse autoriteiten indien er een controle zou plaatsvinden. Gelet op de eigen verantwoordelijkheid van verzoeker in dezen, en gelet op het feit dat de arts direct nadat hij had geconstateerd dat hij het gezondheidscertificaat nog onder zich had, het nodige had ondernomen om verzoeker behulpzaam te zijn, achtte de minister de klacht niet gegrond.

II Beoordeling

7. Wanneer een klacht over een besluit van een bestuursorgaan tot afwijzing van een verzoek om schadevergoeding niet kan worden onderworpen aan het oordeel van de bestuursrechter, is de Nationale ombudsman bevoegd die klacht te onderzoeken en te beoordelen, maar stelt hij zich terughoudend op. In zo'n geval is immers de burgerlijke rechter de instantie die bij uitsluiting bevoegd is om bindend te beslissen over de vraag of, op grond van bepalingen van het burgerlijk recht, het betrokken bestuursorgaan is gehouden om de gestelde schade te vergoeden.

8. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen, of dit nu een rechtshandeling of een feitelijke handeling betreft, het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van de burger. In het licht van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van de belangenafweging niet onredelijk zijn.

9. Wat betreft de gehoudenheid tot schadevergoeding brengt het redelijkheidsvereiste mee dat het bestuursorgaan mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden indien het op goede gronden zijn aansprakelijkheid betwist. In dat geval kan het bestuursorgaan het aan de burger overlaten om vragen betreffende de onrechtmatigheid van het handelen of betreffende de overige voorwaarden om de schadeclaim toe te wijzen aan het oordeel van de burgerlijke rechter te onderwerpen. Dit is slechts anders indien de gronden en de overwegingen waarop de betwisting van de aansprakelijkheid berust, zo evident onjuist zijn dat het bestuursorgaan in redelijkheid niet tot zijn beslissing had kunnen komen. Alsdan moet de afweging van het belang van het bestuursorgaan bij betwisting van zijn gehoudenheid tot schadevergoeding tegenover het belang van de burger bij schadevergoeding worden geacht in strijd met het redelijkheidsvereiste te hebben plaatsgevonden.

10. Gelet op artikel 77 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de Regeling handel levende dieren en levende producten, is voor het exporteren van paarden naar een lidstaat van de Europese Gemeenschap een gezondheidscertificaat van Rijksweg vereist, en moet dit certificaat de dieren vergezellen tot de plaats van bestemming (zie Achtergrond). Verzoeker was hiervan op de hoogte, hetgeen blijkt uit zijn aanvraag voor een keuring van het naar Frankrijk uit te voeren paard. Het feit dat de keurend dierenarts het gezondheidscertificaat abusievelijk niet direct aan verzoeker heeft afgegeven, ontslaat verzoeker niet van zijn verantwoordelijkheid als exporteur voor het naleven van voornoemde regelgeving. Dit is niet anders in geval de keurend arts - naar verzoeker stelt - zou hebben gezegd dat verzoeker rustig naar de grens kon rijden en dat, mocht verzoeker aldaar moeilijkheden krijgen, hij wel uitleg zou geven en het certificaat zou faxen. Dit betekent dat de Directeur van de Voedsel en Waren Autoriteit de aansprakelijkheid voor de financiële schade ten gevolge van de niet volgens de geldende regelgeving uitgevoerde export, op goede gronden heeft betwist. De afwijzing van het verzoek om

schadevergoeding door de directeur is dan ook niet in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Directeur van de Voedsel en Waren Autoriteit, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 29 april 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Lunteren, met een klacht over een gedraging van de Directeur van de Voedsel en Waren Autoriteit.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Brief van verzoeker aan Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees, kring Oost, van de Voedsel en Waren Autoriteit van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit d.d. 22 september 2003.
2. Brief van de Directeur van de Voedsel en Waren Autoriteit aan verzoeker d.d. 5 april 2004.

3. Verzoekschrift van verzoeker aan de Nationale ombudsman d.d. 28 april 2004.

4. Brief van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Nationale ombudsman d.d. 13 augustus 2004.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Wet van 24 september 1992, Stb. 585)

Artikel 77:

“1. Het anders dan in doorvoer brengen van vee of pluimvee buiten Nederland is verboden.

2. Het in het eerste lid vermelde verbod geldt niet indien de dieren overeenkomstig door Onze Minister gestelde regelen zijn voorzien van een of meer merken en vergezeld gaan van een of meer bewijsstukken aangebracht onderscheidelijk afgegeven op grond van een van Rijkswegen ingesteld onderzoek ten bewijze dat voldaan is aan de met het oog op deze uitvoer door hem gestelde eisen met betrekking tot:

(...)

b. de gezondheidstoestand der dieren...”

De hiervoor genoemde eisen zijn, voorzover het betreft de uitvoer van paarden, neergelegd in de **Regeling handel levende dieren en levende producten**. In deze regeling is bepaald dat het verbod bedoeld in artikel 77, eerste lid, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, niet geldt voor de uitvoer van fok- en gebruikspaarden naar een lid-staat indien de dieren vergezeld gaan van een gezondheidscertificaat afgegeven door een keuringsdierenarts van rijkswegen en dat dit certificaat de dieren dient te vergezellen tot de plaats van bestemming. Ten tijde van de onderzochte gedraging gold de Regeling van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 11 december 2002, Stcrt. 242.